

Forskning på kvinners helse og livsvilkår

Sanitetskvinnene som forskningsaktør

Norske Kvinners
Sanitetsforening

Norske Kvinners Sanitetsforening er i dag den fremste enkeltbidragsyteren til forskning på kvinners helse og livsvilkår i Norge. Årlig forvalter vi mellom 20-25 millioner kroner fra egne fond og Stiftelsen Dam.

Norske Kvinners Sanitetsforening skal tette kunnskapshull og være en initiativtaker og økonomisk bidragsyter til kunnskapsutvikling og forskning på kvinnehelse og barn og unge.

Sanitetskvinnene har vært en forskningsaktør i over 100 år. I 1916 opprettet N.K.S. Kreftfondet. Siden den gang har vi opprettet flere fond og utvidet våre forskningsområder.

Mangelfull kunnskap om kvinners helse

Mye av vår medisinske kunnskap bygger i hovedsak på mannen som norm. En stor del av grunnforskningen, særlig når det gjelder dyreforsøk, gjøres fortsatt kun på hanndyr, og tradisjonelt har sykdommer som i størst grad rammer menn fått mer oppmerksomhet enn sykdommer der kvinner er i flertall. Dermed er det fortsatt mangelfull kunnskap om sykdommer som er mer typiske for kvinner, og kvinner får heller ikke alltid like god diagnostisering og behandling for sykdommer som rammer begge kjønn.

I 2018 lanserte N.K.S. sammen med Kilden Kjønnforskning rapporten «Hva vet vi om kvinners helse?». Rapporten viser at det fortsatt er et stort behov for mer forskning på kvinners helse og kjønnsforskjeller i helse.

N.K.S. forskningsstrategi og rapporten «Hva vet vi om kvinners helse» kan du laste ned på våre nettsider: www.sanitetskvinnene.no/forskningsstrategi

Kvinnehelse – fra vugge til grav

I perioden 2018-2024 har N.K.S. forskningsstrategien «Kvinnehelse – fra vugge til grav». N.K.S. skal i strategiperioden prioritere forskning innen følgende felt:

Hjerte- og karsykdommer

Det finnes betydelig forskning på hvordan kvinner og menns hjerter og hjertesykdom skiller seg fra hverandre, men det er imidlertid fortsatt mangel på kunnskap om mekanismene bak kjønnsforskjellene, og vi har fortsatt dårligere utviklede diagnose- og behandlingsmetoder for kvinners hjertesykdommer. I perioden styrker vi forskning på kvinnehjertet og bakenforliggende kjønns spesifikk sykdomsutvikling som påvirker utvikling av hjertesykdommer hos kvinner.

Kunnskap om kvinnelig hjerteinfarkt

Eva Gerdts, en av Norges fremste eksperter på kvinnehjertet, mottok i 2016 N.K.S. Kvinnehelseforskningspris for sin forskningsinnsats på kvinnehjertet. I samarbeid med Gerdts har Sanitetskvinnene spredt kunnskap om symptomer på hjerteinfarkt hos kvinner som kan være annerledes enn hos menn. Kvinnehjertet er et nytt satsingsområde i N.K.S.

Kreft som rammer kvinner

Vi prioriterer forskning innen forebyggende behandling og senskadeoppfølging av kvinner som har vært behandlet for kreft, samt kroniske sykdommer som kan utvikle kreft hos kvinner som konsekvens av legemiddelbehandling.

Et eksempel på vår forskning:

Konsekvenser ved fjerning av friske organer for å forhindre kreft

Halvparten av kvinnene som fjerner friske eggstokker og eggledere på grunn av fare for arvelig kreft får redusert livskvalitet. En viktig årsak er at de ikke tar hormontilskudd. Dette viser doktorgradsarbeidet til gynekolog Nora Johansen, Sørlandet sykehus. Det er behov for at kvinner blir informert før operasjonen, spesielt om at seksualfunksjonen kan påvirkes, og at det utarbeides klare retningslinjer for hormonbruk etter operasjon.

Muskel- og skjelettlidelser, langvarige smerte- og utmattelsestilstander

Vi prioriterer forskning innenfor livsløpsspesifikke sykdomsforløp som rammer kvinner. Dette gjelder årsak, mestring og psykiske aspekter både i møte med helsevesenet, diagnostisering, behandling og oppfølging. Satsingen innebærer et fortsatt stort fokus på revmatologi og autoimmune sykdommer, ME, leddgikt, beinskjørhet og fibromyalgi.

Et eksempel på vår forskning:

Ny behandling av nyoppstått leddgikt

Forskere ved Diakonhjemmet Sykehus har utviklet en ny behandlingsstrategi som gir oppsiktsvekkende gode resultater ved behandling av nydiagnostisert leddgikt. To av tre pasienter blir tilnærmet symptomfrie, til sammenligning gjaldt dette kun en fjerdedel av pasientene før studien. Nøkkelen til de gode resultatene er tidlig behandling med sykdomsmodifiserende medikamenter, tett oppfølging og målstyrt behandling. N.K.S. har finansiert Anna-Birgitte Aga sitt doktorgradsarbeid, som er en del av denne studien, som også har blitt gjennomført ved våre revmatisesykehus.

Seksuell og reproduktiv helse

Vi prioriterer prosjekter innenfor fødsel og barselomsorg, overgangsalder og eldre kvinners helse. Vi prioriterer seksuell og reproduktiv helse for barn og unge kvinner, som prevensjon, HPV-vaksine og kjønns sykdommer samt sykdommer og lidelser som rammer kvinner spesielt, men som er lite prioritert, som vulva- og underlivssykdommene endometriose og adenomyose.

Et eksempel på vår forskning:

Diagnostisering og behandling av adenomyose

Vulvalidelsen adenomyose er en godartet sykdom hvor kjertler fra livmor-slimhinnen sitter i veggen til livmoren. Det kan føre til sterke menstruasjonsmerter og kraftige menstruasjonsblødninger og en del andre underlivs-plager. I verste fall kan adenomyose føre til infertilitet eller komplikasjoner under graviditet og fødsel. Til tross for at 20 prosent av kvinner rammes er det lite forskning på tilstanden. Gynekolog Tina Tellum har i sin doktorgrad forsket på bedre diagnostisering og behandling av adenomyose.

Psykisk helse

Dette er et prioritert område, og det trengs mer kunnskap om hvilke aspekter av kvinners liv og sårbarhet som påvirker kvinners mentale helse og forårsaker angst og depresjon hos kvinner, og spesielle livsfaser som aldersutfordringer, svangerskap og barsel. Vi vil også jobbe med tematikk knyttet til vold og overgrep og kroppspress.

Et eksempel på vår forskning:

Ny behandling av spiseforstyrrelser

Kognitiv adferdsterapi er den mest anbefalte behandlingen av pasienter med spiseforstyrrelsen bulimia nervosa eller overspisingslidelse. Dette til tross for at det er 60% som ikke responderer på denne behandlingen. Therese F. Mathisen ved Norges Idrettshøgskole har i sin doktorgrad evaluert effekten av en ny behandlingsmetode der veiledet fysisk trening og kostholdsterapi kombineres, og tilbys som gruppeterapi sammenliknet med kognitiv adferdsterapi alene. Resultatene viste at behandlingsmetoden er like effektiv som dagens eksisterende og mest optimale behandlingstilbud. Nå skal behandlingen implementeres på helsehus og frisklivssentraler gjennom Mathisens post.doc fra Sanitetskvinnene.

Barn og unge

Barn og unge er i tillegg til kvinner en prioritert målgruppe. N.K.S. vil bidra til en trygg og inkluderende oppvekst og prioriterer forskning som frem-skaffer ny kunnskap om barn og unges helse og livsvilkår.

Et eksempel på vår forskning:

Barns matmot

Mange små barn kan være kresne og skeptiske til å smake på ny mat, og barnehagen spiller en sentral rolle i utviklingen av barns spise- og måltidsvaner. Studien Barns matmot undersøker om to ulike kostholdstiltak i barnehagen kan gi økt kunnskap om barns kresenhet. Målet er å skaffe ny viten om hvordan man kan fremme et sunt og variert kosthold blant småbarn i barnehage for å forbygge overvekt.

Prosjektbibliotek

Alle våre forsknings-, helse- og utviklingsprosjekter er samlet i et prosjektbibliotek på våre nettsider.

Her kan du søke etter og lese om pågående og tidligere prosjekter som er støttet med midler fra N.K.S. sine forskningsfond og Stiftelsen Dam.

Du finner prosjektbiblioteket her:

www.sanitetskvinnene.no/prosjektbibliotek

Visste du at 30 000 fastelavnsris finansierer et doktorgradsløp?

Takket være frivillig innsats kan N.K.S. tette kunnskapshull innen kvinners helse og livsvilkår. Lokale sanitetsforeninger samler inn betydelige summer til våre forsknings- og utviklingsfond.

Norske Kvinners Sanitetsforening

Norske Kvinners Sanitetsforening er Norges største kvinneorganisasjon med 42 000 medlemmer. Vi har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn ved å aktivisere medlemmene til frivillig innsats innenfor helse- og sosialområdet med spesielt fokus på kvinner.

Våre hjertesaker er:

- Forskning på kvinnehelse som bidrar til at kvinner får likeverdig tilbud og behandling som menn innen helse
- Nulltoleranse for og bekjempelse av vold mot kvinner
- At minoritetskvinner skal få delta aktivt i samfunnet
- En god oppvekst og alderdom for alle
- Skape trygge og gode lokalsamfunn

Organisasjonen er partipolitisk uavhengig og livssynsnøytral med en sterk forankring i lokalmiljøet gjennom 620 lokale sanitetsforeninger over hele landet.

Bli medlem!

Som medlem gir du Sanitetskvinnene en sterkere stemme når vi fremmer våre saker for politikere og besluttede myndigheter. Samtidig støtter du vår innsats for trygge og inkluderende lokalsamfunn.

Du bestemmer selv om du vil være et aktivt eller støttende medlem.

www.sanitetskvinnene.no